

СТАНОВИЩЕ

От проф.д-р Дарина Зиновиева, Институт за държавата и правото, БАН и Юридически Факултет на ПУ "П.Хилендарски"

за дисертационен труд на тема

"Правото на здраве и здравни грижи-международноправни аспекти"

от Станислав Павлов Павлов,

Юридически факултет на ЮЗУ"Неофит Рилски" Благоевград, за присъждане на научно-образователната степен „доктор" в направление 3.6 право, международно право и международни отношения

1. Общи бележки

Станислав Павлов Павлов е завършил е АМВР, впоследствие завършва специалност „право"в ЮФ на ЮЗУ гр.Благоевград. Работил е като инспектор в СДВР, експерт в ДАНС. Бил е докторант в ЮФ на ЮЗУ , с научен ръководител проф.д-р Габриела Белова. Трудът е обсъден на КС и предложен за окончателна публична защита. Станислав Павлов представя 7 публикации в сферата на дисертацията. Участвал е в редица наши и чуждестранни конференции, свързани с тематиката.

Трудът е структуриран много добре и в правилна последователност, посочена е коректно ползваната библиография. Авторефератът дава обстойна представа за цялото изследване и отразява правилно резултатите и достиженията на доктрината.

2. Анализ на дисертационния труд

Трудът е разделен в три глави, като авторът в първата глава изследва в общ план и в исторически аспект развитието на правната регулация на сектора здравеопазване в международното право. В следващите две глави авторът прави анализ на две специални, спрямо първата глава, теми, а именно- првния режим на електронното здравеопазване /втора глава/ и правото на здраве в условията на пандемията от Ковид-19 /трета глава/. Тази систематика е добра, с оглед на основата, която той изгражда чрез изследването си в общата Първа глава, за да направи надстроечно изследване по двете специални теми.

Актуаността на труда е безспорна, тъй като предметите на двете специални глави обхващат проблеми, които възникват от сравнително нови обществени отношения кавито са въпросите на електронното здравеопазване и тези при управление на здравеопазването в период на пандемична криза.

В глава Първа Станислав Павлов прави задълбочен анализ на международните актове, които имат за цел – опазване здравето на човека. Така той изследва зараждането на международните взаимоотношения между държавите по повод дължимите от всяка държава здравни грижи към населението. Авторът коментира Първата международна санитарна конвенция, подписана в Париж през 1851 г. Правилно той обобщава, че с подписването ѝ се постига международна защита на гражданите на съответните държави от заразни заболявания, които се предават верижно между хората при влизане и излизане от държавите. Положително следва да се оцени анализа и изводите относно създаването на Световната здравна организация /СЗО/ в средата на двадесети век. Авторът акцентира върху правното значение на Всеобщата декларация за правата на човека от 1948 г и аргументира значението ѝ като акт на обичайното международно право, свързано с регулацията на здравеопазването. С добра последователност Станислав Павлов проследява развитието на международноправната защита в различни актове, на конкретни права, според субектите им /деца, лица, упражняващи определена професия/, според конкретен вид заболявания /СПИН, малария и пр/, като цели да обобщи тези конкретни права в едно цяло, а именно защитата на правото на здраве. Добре обоснован е извода му, че правото на здраве е част от „правото за достоен човешки живот” и пояснява корелацията. Именно за да обоснове елементи от защитата на правото на здраве, авторът се спира в подробности на съдебната практика на ЕСПЧ и съда на Европейския съюз.

В глава Втора докторантът пояснява актуалността на електронното здравеопазване, изразяващо се в защита на здравето чрез използване на комуникационни електронни технологии. Той прави задълбочен анализ на Директива 2011/24/ЕС като един от основните актове на ЕС, уреждащ електронната комуникация в сектора здравеопазване на общностно ниво при здравно обслужване на пациенти от една държава в друга държава- членки на ЕС. Принципно, изследване за спецификите на трансграничното здравно обслужване има в българската правна доктрина, но Станислав Павлов се фокусира предимно в частта от трансграничните здравни услуги, които се осъществяват чрез използване на електронни технологии. Заслужава положителна оценка старанието на автора да намери вариантите на определение за електронно здравеопазване, които се срещат в различни международни актове. Правилно той стиг до извода, че липсва единно , обобщаващо всички нужни елементи , определение за понятието и предлага свое авторово. Счита, че тази част на труда има приносен характер за доктрината. С много задълбоченост и в детайли Станислав Павлов разсъждава върху позитивите от реализирането на електронното здравеопазване, както и негативите, като аргументите му са много добри и с приносен характер. В тази връзка авторът обосновава свои изводи относно идеята на ЕС и на директивата за трансгранично здравно обслужване за изграждане на централизирана система за съхранение на здравни досиета на европейско ниво. Същата вещина докторантът изследва Зелената книга за мобилно здравеопазване, като стига до правилни изводи относно позитивите и отрицателните явления, които произхождат от прилагането на „m-health” системата. В тази глава авторът разглежда и други сензитивни въпроси като тайната на пациента и спецификите , свързани с определени заболявания /напр. психичното здраве/, генетичната информация и събирането в единна система на генетични данни, обработването на всички лични здравни данни , според директивата за

опазването им като „чувствителни данни“. Считам, че всички изводи, които авторът обосновава са с приносен характер и имат своята полезност в здравното право, както на национално, така и на международно равнище.

Третата глава от труда, в която е анализирана регулцията във връзка с пандемията от Ковид 19, е разделена на две по-малки части. Те са свързани с двата различни похода на двата органа към ООН- Съвета за сигурност и Общото събрание на ООН. Интересен е прегледа на резолюциите на Общото събрание, аргументите на отделните държави по повод съгласието и несъгласието със съдържанието им. Анализът и изводите от него считам, че са приноси в нашето право и следва да се оценят положително. Със същия подход авторът прави анализ на актовете на Съвета за сигурност по повод пандемията. Той отчита международните отношения между конкретни държави, като напр. САЩ, Русия, Китай и съответно изразените позиции от тях. Успява да аргументира позицията за освобождаване от отговорност, поради невъзможност за доказване на причинно-следствената връзка между предполагаемо нарушение и вреди, претърпени от държавите. Принос на автора е анализа на Резолюция 2532 в цялостност, както и съпоставката с друга резолюция по повод заразното заболяване ебола. Анализирайки съдържанието на всяка от тях, той коментира причините за различията, за конкретни особености на съдържанието на единия и на другия акт. Причините, които изяснява авторът са отразличен характер /икономически, геополитически и др/ и той съумява да обоснове позицията на държавите, които са изразили по – радикално отношение в определен аспект.

Авторът отделя специално внимание на Световната здравна организация и ролята на нейните актове по време на пандемията от Ковид-19. Той прави интересни изводи относно политиката на СЗО преди и сега- в условията на тази пандемия. Тези изводи имат приносно значение както за международното право, така и за националното право, тъй като СЗО е специализиран международен орган в сферата на здравеопазването.

В обобщение, изследването има принос в доктрината както в международноправния отрасъл, така и в сферата на управление на здравеопазването. Освен посочените по-горе приноси елементи, с приносно значение са опитите да се изградят по пълноценни дефиниции за право на здраве в международноправен аспект. С приносен характер са анализите на конституционните принципи, свързани със защита на здравето, на различни държави. За първи път в правната доктрина е изяснена новата фигура-специален докладчик на правото на здраве към Съвета по правата на човека в ООН, изяснено е новото предизвикателство пред СЗО по отношение на управлението на спешни ситуации в световен мащаб.

3. Критични бележки

В глава Трета би било добре да се изрази мнение по отношение управлението на пандемичната криза в България в контекста на темата на труда. Не става ясно има ли и какво е отношението на страната ни към актовете, които се анализират в тази глава. Тези бележки биха усъвършенствали труда, но не се отразяват на високата оценка на изследването и на приносното му значение.

В ЗАКЛЮЧЕНИЕ

С оглед на посоченото по-горе, считам, че дисертационния труд, както и цялостната научна дейност на **Станислав Павлов Павлов**, заслужават **положителна оценка** и призовавам научното жури да гласува положително за присъждане на образователната степен „доктор” в направление 3.6 право, международно право и международни отношения.

8.юни.2022г

професор д-р Дариина Зиновиева

OPINION

By Prof. Dr. Darina Zinovieva, Institute of State and Law, BAS and Faculty of Law, P. Hilendarski University of Plovdiv

About a dissertation:

"The right to health and health care - international legal aspects"

by Stanislav Pavlov Pavlov,

Faculty of Law of SWU "Neofit Rilski" Blagoevgrad, for awarding the scientific- educational degree "Doctor" in the field of 3.6 law, international law and international relations

1. General remarks

Stanislav Pavlov Pavlov graduated from the Ministry of Interior Academy, subsequently graduated in law from the Law Faculty of SWU in Blagoevgrad. He worked as an inspector in the SDVR, an expert in SANS. He was a doctoral student at the Law Faculty of SWU, with research supervisor Prof. Dr. Gabriela Belova. The work was discussed at the department union and proposed for final public defense. Stanislav Pavlov presents 7 publications in the field of the dissertation. He has participated in a number of local and international conferences related to the topic.

The work is very well structured and in the correct sequence, the correctly used bibliography is indicated. The abstract gives a thorough idea of the whole study and correctly reflects the results and achievements of the doctrine.

2. Analysis of the dissertation

The work is divided into three chapters, as the author in the first chapter examines in general terms and in historical terms the development of legal regulation of the health sector in international law. In the next two chapters the author analyzes two special, compared to the first chapter, topics, namely - the first regime of e-health /second chapter / and the right to health in the pandemic of Kovid-19 / third chapter /. This systematics is good, in view of the basis which he builds through his research in the general First Chapter, in order to make a superstructure study on the two special topics.

The topicality of the work is indisputable, as the subjects of the two special chapters cover problems that arise from relatively new public relations, such as e-health and health management in a pandemic crisis.

In Chapter One, Stanislav Pavlov makes an in-depth analysis of international acts aimed at protecting human health. Thus, he examines the emergence of international relations between countries in relation to the health care due to each country to the population. The author comments on the First International Sanitary Convention, signed in Paris in 1851. He rightly concludes that its signing achieves international protection of citizens of the respective countries from infectious diseases that are transmitted between people on entry and exit. The analysis and conclusions on the establishment of the World Health Organization (WHO) in the midst of twentieth century. The author emphasizes the legal significance of the Universal Declaration of Human Rights of 1948 and argues its importance as an act of customary international law related to health regulation. With good consistency Stanislav Pavlov traces the development of international legal protection in various acts, of specific rights, according to their subjects / children, persons practicing a certain profession /, according to a specific type of disease / AIDS, malaria, etc. /, aiming to summarize these specific rights as a whole, namely the protection of the right to health. His conclusion that the right to health is part of the "right to a dignified human life" is well-founded and clarifies the correlation. Precisely in order to substantiate elements of the protection of the right to health, the author dwells in detail on the case law of the ECtHR and the Court of Justice of the European Union.

In Chapter Two, the doctoral student explains the relevance of e-health, which is expressed in the protection of health through the use of electronic communication technologies. It provides an in-depth analysis of Directive 2011/24 / EU as one of the main EU acts governing electronic communications in the healthcare sector at Community level in the field of healthcare for patients from one country to another EU Member State. In principle, there is research on the specifics of cross-border health care in Bulgarian legal doctrine, but Stanislav Pavlov focuses mainly on the part of cross-border health services that are provided through the use of electronic technologies. The author's efforts to find the variants of the definition of e-health, which are found in various international acts, deserve positive praise. He correctly came to the conclusion that there is no single, summarizing all the necessary elements, definition of the concept and offers his own author. I believe that this part of the work is a contribution to the doctrine. Stanislav Pavlov reflects in great depth and in detail on the positives of the implementation of e-health, as well as the negatives, as his arguments are very good and contributing. In this regard, the author substantiates his conclusions about the idea of the EU and the directive on cross-

border healthcare to build a centralized system for storing health records at European level. With the same skill the doctoral student researches the Green Paper on Mobile Health, coming to the right conclusions about the positive and negative phenomena that arise from the application of the "m-health" system. In this chapter the author discusses other sensitive issues such as patient secrecy and the specifics associated with certain diseases /e.g. mental health /, genetic information and the collection in a single system of genetic data, the processing of all personal health data, according to the directive on their protection as "sensitive data". I believe that all the conclusions that the author substantiates are of a contributory nature and have their usefulness in health law, both nationally and internationally. The third chapter of the paper, which analyzes the regulation of the Covid-19 pandemic, is divided into two smaller parts. They are related to the two different campaigns of the two bodies to the UN - the Security Council and the UN General Assembly. It is interesting to review the resolutions of the General Assembly, the arguments of individual countries regarding the agreement and disagreement with their content. I believe that the analysis and the conclusions from it are contributing to our law and should be evaluated positively. With the same approach, the author analyzes the acts of the Security Council on the pandemic. It takes into account international relations between specific countries, such as The United States, Russia, China and their respective positions. He manages to argue the position of discharge due to the inability to prove the causal link between the alleged violation and the damage suffered by the states. The author's contribution is the analysis of Resolution 2532 as a whole, as well as the comparison with another resolution on the contagious Ebola disease. Analyzing the content of each of them, he commented on the reasons for the differences, for specific features of the content of one and the other act. The reasons that the author clarifies are of a different nature (economic, geopolitical, etc.) and he manages to justify the position of the countries that have expressed a more radical attitude in a certain aspect. The author pays special attention to the World Health Organization and the role of its acts during the Covid-19 pandemic. He draws interesting conclusions about WHO policy before and now - in the context of this pandemic. These findings are relevant to both international and national law, as the WHO is a specialized international body in the field of health. In summary, the study contributes to the doctrine in both the international legal field and in the field of health management. In addition to the contribution elements mentioned above, the attempts to build on full definitions of the right to health in the international legal aspect are of contribution importance. The analyzes of the constitutional principles related to the protection of health of different

countries are of a contributing nature. For the first time in the legal doctrine, the new figure has been clarified - the Special Rapporteur on the right to health at the UN Human Rights Council, the new challenge to the WHO regarding the management of emergencies worldwide has been clarified.

3. Critical remarks

In Chapter Three, it would be good to express an opinion on the management of the pandemic crisis in Bulgaria in the context of the topic of dissertation. It is not clear whether and what is the attitude of our country to the acts analyzed in this chapter. These remarks would improve the work, but do not affect the high evaluation of the research and its contribution.

IN CONCLUSION

In view of the above, I believe that the dissertation, as well as the overall scientific work of Stanislav Pavlov Pavlov, deserve a positive assessment and I urge the scientific jury to vote positively for the degree of "Doctor" in 3.6 law, international law and International relations.

June 8. 2022

Professor Dariina Zinovieva, Ph.D.